

PĚT OTÁZEK

**PhDr. VILÉMU CHMELAŘOVI DrSc.,
členu korespondentu ČSAV,
profesoru University J. Ev. Purkyně
v Brně**

Podkrovní světničky, v nichž je na filosofické fakultě katedra psychologie umístěna, jsou — doufejme — poslední připomínkou dob, kdy tato věda byla odsuzována až na hranici kacířství. A přitom šlo o vědu, která přímo sloužila společnosti, jak prokázala činnost Psychologického ústavu, který v roce 1926 profesor Chmelař s profesorem Rostoharem (dnes už zemřelým) založili. Bylo to nedlouho poté, co profesor Chmelař (nar. r. 1892) ukončil vysokoškolská studia na Universitě Karlově (u prof. Krejčího) a na universitě v Lipsku (u prof. Kruegera). V roce 1939 se na brněnské universitě habilitoval pro obor psychologie a po skončení války se stal na katedře psychologie profesorem. Současně přednášel psychologii i na řadě jiných vysokých škol. Protože jeho vědecký zájem je

zaměřen především na experimentální výzkum vnímání a pozornosti, vybudoval profesor Chmelař při své katedře moderní psychologickou laboratoř. Je členem mnoha domácích i zahraničních vědeckých institucí. Jeho odborné práce přinesly skoro 250 studií, skript, zpráv a přednášek. Kromě toho se účastní činně mezinárodních psychologických kongresů. Za své dílo byl vyznamenán Řádem práce a vyznamenáním Za vynikající práci. Po 10 let vykonával funkci děkana a proděkana na pedagogické a filosofické fakultě.

Jaké je postavení psychologie v moderní vědě?

V současnosti se rychleji rozvíjejí technické obory, než vědy, které zahrnujeme do věd společenských. V psychologii však nastává ve 20. století velmi rychlý rozvoj z toho důvodu, že byly vypracovány nové experimentální metody, které umožňují vědecké řešení problematiky, na níž nestačila empirická psychologie. Proto vznikla řada psychologických ústavů a psychologové mají v mnoha státech ve společenské praxi značné úspěchy.

Snad z toho pramení někdy názor, že psychologie se stala víc módou, než nutností.

Psychologie není móda. Máme-li vědecky řídit výrobu a výchovu i jiné oblasti socialistické společnosti, je nutno znát zákony psychiky — jinak je vědecké řízení lidského faktoru problematické.

Které nejbližší úkoly čekají psychologii ve světě?

Odpovím heslovitě: komplexnost řešení, matematické modelování, neuropsychologie, využívání kybernetiky, soustředění na psychologii osobnosti, a pak je — ut řada úkolů návazných i den výzkumu zcela nový — psychologické problémy člověka v kosmu.

A její konkrétní úkoly u nás?

V badatelském plánu státního plánu je zařazen: výzkum psychologie osobnosti, sociální psychologie, vývojová psychologie člověka (od narození až po stárnutí), psychologie učení, psychologie práce a základní otázky pathopsychologie. Dále ověřování diagnostických metod, problémy výchovy, volby povolání a psychologie studia.

Co soudíte o tak zvané parapsychologii?

Nezařazujeme ji mezi vědní disciplíny. Pokud byl nebo bude některý jev tohoto druhu ověřen vědeckými metodami, které odpovídají kritériím současného vědeckého bádání, zařazujeme jej do vědeckého systému psychologických poznatků. VU